

Fenna Diemer-Lindeboom Leerstoelen

Vrije Universiteit (VU)
Nederland

Doel

Het aantal vrouwelijke hoogleraren aan de VU vergroten.

Voor wie

Vrouwelijke toptalenten aan de verschillende VU-faculteiten.

Wanneer

November 2005-heden

Instrument

Stimuleringsprogramma (voor vrouwelijke wetenschappers)

Aanpak

De Vrije Universiteit in Amsterdam heeft in 2005 vier leerstoelen voor vrouwelijk toptalent ingesteld, ter gelegenheid van haar vijftiende lustrum. Deze 'Fenna Diemer-Lindeboom leerstoelen' zijn vernoemd naar de in 2004 overleden dr. Fenna Diemer-Lindeboom, die een voorvechtster was van vrouwenbelangen aan de VU. De VU zal de leerstoelen steeds voor een periode van vijf jaar toewijzen aan nieuwe vrouwelijke toptalenten uit verschillende faculteiten. Na die vijf jaar, zo is de bedoeling, nemen de faculteiten de financiering van de hoogleraren over, en is het de beurt aan vier nieuwe toptalenten om de Diemer-Lindeboom leerstoelen te bezetten.

De leerstoelen passen in het VU-beleid om meer vrouwen als hoogleraar aan te trekken (de VU heeft een zeer laag percentage vrouwelijke hoogleraren: 7 %). Als eerste waren de Faculteiten der Exacte wetenschappen en Aard- en Levenswetenschappen aan de beurt. Over vijf jaar zullen de leerstoelen hoogstwaarschijnlijk worden toegewezen aan de Faculteit Economie.

Door de gelijktijdige benoeming van meerdere vrouwelijke hoogleraren wordt als het ware een kritische massa gecreëerd. Een paar jaar geleden benoemde de VU ook al tegelijkertijd vijf vrouwelijke deeltijdhoogleraren aan de juridische faculteit. Door meerdere vrouwen tegelijk aan te stellen, wordt voorkomen dat er niet één vrouwelijke hoogleraar in een verder mannelijke werkomgeving functioneert. Het verhoogt bovendien de voorbeeldwerking voor junior onderzoekers en voor (toekomstige) studentes.

Resultaat

In november en december 2005 zijn vier vrouwelijke hoogleraren aangesteld: Martine Smit (receptoren en moleculaire communicatie), Marloes Groot (biofysica van elementaire biologische processen), Jacintha Ellers (evolutionaire ecologie) en Marjan Hofkes (economie van duurzame ontwikkeling). De aangestelde hoogleraren hebben zich bereid moeten verklaren om op te treden als rolmodel om de exacte wetenschappen onder meisjes populairder te maken.

Bruikbaarheid elders

Het principe van speciale leerstoelen voor vrouwelijke wetenschappers is goed overdraagbaar naar andere faculteiten en universiteiten. Bij een dergelijke stimuleringsmaatregel is het altijd van belang beducht te zijn voor negatieve reacties ('ze is alleen maar hoogleraar geworden omdat ze een vrouw is'). Een stimuleringsmaatregel werkt over het algemeen alleen als deze van tijdelijke aard is. Daarmee wordt ook voorkomen dat vrouwen benoemd worden op 'speciale leerstoelen', terwijl er geen werk wordt gemaakt van het bevorderen van gelijke kansen bij de werving en selectie van reguliere hoogleraren.

Belangrijke voorwaarde voor succes van een speciale leerstoel voor vrouwen is dat er met de benoemingen meerdere vrouwen tegelijk aangesteld worden, om een kritische massa te creëren die voldoende uitstraling heeft richting jonge vrouwelijke wetenschappers en studenten. Ook is het van belang dat hoogleraren in de gelegenheid worden gesteld om daadwerkelijk een onderzoekslijn op te zetten. Belangrijk is tot slot de dat de hoogleraren na de tijdelijke bezetting van de leerstoel niet gedemoveerd worden tot UHD, maar dat de garantie bestaat dat er structurele financiering voor hun functie gevonden wordt.

Financiën

De leerstoelen worden gefinancierd uit centrale middelen van de VU.

Contact

Vrije Universiteit
De Boelelaan 1105
1081 HV Amsterdam
Telefoon: 020-5985420
Website: www.vu.nl